

Huvudsatser och bisatser

Huvudsats

1. En huvudsats kan stå ensam.
2. I huvudsatsen kommer alltid **verbet** på andra plats.
3. I huvudsatsen står **satsadverbialet** efter det första verbet.

Om huvudsatsen börjar med något annat än subjektet står **satsadverbialet** efter subjektet .

Exempel på satsadverbial:

inte, alltid, aldrig, antagligen, förmodligen, nog, bara, ibland, ofta, kanske, absolut, alltså, egentligen, faktiskt, gärna, möjligtvis, naturligtvis, troligtvis, säkert, tydligen, slutligen, vanligen...

Exempelmeningar:

Fundament	Verb ₁	Subjekt	Satsadvl.	Övrigt
<u>Per</u>	bor			i Lund.
<u>Per</u>	bor		<i>inte</i>	i Lund.
I Lund	bor	<u>Per</u>	<i>inte.</i>	

Att kombinera huvudsatser

1. En huvudsats kan kombineras med en annan huvudsats med *och, eller, men, utan, för, och så*.
2. Om subjektet är detsamma i de två huvudsatserna, ska man inte upprepa det i den andra huvudsatsen om verbet följer direkt på *och, eller, men, utan*.

Exempelmeningar:

Hon ska sola *och* bada på semestern.

Jocke sitter vid datorn *eller* lyssnar på musik på sitt rum.

Han tittar på filmen *men* förstår ingenting.

De ska inte ha ett stort bröllop *utan* bjuder bara familjen.

3. Om det kommer *något* mellan verbet i den andra huvudsatsen och *och/ eller*, måste subjektet upprepas i den andra huvudsatsen.

Exempelmeningar:

Hon ska sola och *sedan* ska hon åka in till stan.

Jocke sitter vid datorn *eller* också lyssnar han på musik på sitt rum.

4. I huvudsatser som kombineras med *för* eller *så* måste subjektet alltid skrivas i båda huvudsatserna.

Exempelmeningar:

Hon ska inte resa *för* hon har inga pengar.

Hon har inga pengar *så* hon måste stanna hemma.

Bisats

1. En **bisats** måste kombineras med en huvudsats.
2. Ordföljden i bisatsen: **bisatsinledare** + subjekt + (**inte**) + verb.
3. I bisatsen står **satsadverbialet** **före** det **första verbet**.

Exempelmeningar:

Per bor i Lund, **eftersom** han ska studera.

Per bor inte i Lund, **eftersom** han **inte ska** studera.
bisats

4. När bisatsen kommer först, måste huvudsatsen börja med verbet.

Fundament	Verb ₁	Subjekt	Satsadvl.	Övrigt
Eftersom Per inte ska studera,	bor	han		i Lund.

Exempel på bisatsinledare:

att, eftersom, därför att, så att, för att, trots att, fastän, om, även om, ifall, innan, förrän, tills, medan när, var, vart, varifrån, hur, varför, vad (som), vem (som), vilken (som), vilket (som), vilka (som), som, vars, där, dit

Exempel på bisatser:

Han säger **att** han är trött.

Han stannar hemma, **eftersom** han har feber. Han stannar hemma, **därför att** han är väldigt sjuk.

Bebisen skrek, **så att** alla vaknade.

Han studerade hela helgen, **för att** han ville klara provet.

Hon berättade för alla, **trots att** han hade lovat att hålla tyst. Hon hjälpte mig, **fastän** hon inte hade tid.

Han frågar, **om** jag kan hjälpa honom.

Han går ut på promenad varje dag, **även om** det regnar och blåser.

Vi kan åka till skogen i morgon, **ifall** vädret är fint. Vi kan resa till Indien, **om** jag vinner pengar.

Hon duschade, **innan** hon klädde på sig.

Vi börjar **inte** äta, **förrän** alla har kommit.

Han väntar med middagen, **tills** hans fru kommer hem.

Jag brukar lyssna på radio, **medan** jag lagar mat.

Jag vet inte, **när** filmen börjar.

Han vet inte, **var** du bor.

Lisa vet inte, **vart** hon ska åka.

Mia vet, **varifrån** han kommer.

Han vet inte, **hur** hans bror mår idag. Jag vet, **hur långt** det är till Lund. Han undrar, **hur mycket** det kostar.

Han förstår inte, **varför** han måste ta medicinen.

direkt objekt

Jag vet, *vad* Sveriges huvudstad heter.
Han berättade, *vem* hon hade bjudit.
Han berättade, *vilken bok* han skulle köpa.
Hon visade, *vilket hus* hon bodde i förra året.
Han vet inte, *vilka skor* han ska köpa.

subjekt

Han vet inte, *vad som* är bäst för honom.
Hon berättade, *vem som* skulle komma till festen.
Han berättade, *vilken bok som* var bäst.
Hon visade *vilket hus som* var dyrast i Malmö.
Han vet inte, *vilka skor som* är bekvämast.

Paulo Coelho skrev böcker, *som* många människor tycker om. Hon har en granne, *som* är alkoholist.
Jag känner en man, *vars* barn bor i Barcelona.
Det finns en vacker plats, *där* man kan ha picknick.
Mallorca är en spansk ö, *dit* många svenska reser. Mallorca är en spansk ö, *som* många svenska reser **till**.